

J. DENZLER, kapelica Majke Božje Sljemenske

J. DENZLER, zgrada Gradskih poduzeća u Zagrebu

vjesnika«, suurednik časopisa »Arhitektura« i »Scena«. Od 1952. prati hrv. likovnu scenu; objavljuje kritike, teorijske članke i polemike u časopisima i dnevnim novinama: (»Naprijed«, »Vjesnik«, »Vjesnik u srijedu«, »Telegram«, »Republika«, »Čovjek i prostor«, »Oko« i dr.). Pisao tekstove za film i televiziju (*Zemlja*, Antun Augustinčić, Nives Kavurić-Kurtović, Krsto Hegedušić), surađivao u lik. emisijama Radio-Zagreba. Piše predgovore, organizira monografske, samostalne i skupne izložbe. Autor (ili suautor) monografija *Vilim Svečnjak* (1959), *Josip Generalić* (1972), *Tomislav Petranović Rvat* (1975), *Lacković* (1978), *La fête et les naïfs* (1979), *Dimitrije* (1980, 1987), *Jordan* (1982), *Ivan Lacković-Croata* (1982), *Zlatko Keser* (1987).

BIBL.: Branko Kovačević, Split, 1986; Milan Pavić, Zagreb 1986; Cata Dujšin Ribar, Zagreb 1988; Zlatan Vrkljan, Zagreb 1988; Munir Vejzović, Zagreb 1988; Josip Botteri Dini, Zagreb 1990; Ljerka Njers, Zagreb 1990; Hrvatska naivna umjetnost (katalog), Zagreb 1992.

K. Ma.

DEPOPE, Antun, slikar (Skrpčici na Krku, 25. VIII. 1933 — Rijeka, 4. III. 1990). Diplomirao na Akademiji u Ljubljani 1963 (G. A. Kos). Ciklus *Crvena zemlja* (1969) čine apstraktni krajolici toplih, zagasihtih boja. Nakon toga prelazi od nove figuracije — najvidljivije na jednostavnim crtežima — na hiperrealističke kompozicije s ikonografijom lučke i primorske sredine (*Tragovi mora*, 1978). Bavio se lik. pedagogijom. Izlagao na Međunarodnoj izložbi crteža u Rijeci (1974, 1976, 1978, 1983, 1985), te u Zagrebu (1979) i Barceloni (1984).

LIT.: V. Ekl, Antun Depope (katalog), Rijeka 1974. — B. Vižintin, Antun Depope (katalog), Selce 1983.

R.

DE RIBOLDIS, Petar → PETAR DE RIBOLDIS

DERKOVIĆ, Rudolf, kipar i drvorezbar (Osijek, 24. II. 1890 — Lipik, 9. I. 1946). Završio je drvorezbarsku školu u Osijeku 1906. God. 1907—09. izrađuje unikatni stilski namještaj i ukrasne kipove u tvornici pokućstva u Novoj Gradiški. Do 1919. radi u Beču, a od 1920. vodi samostalni obrt u Zagrebu. Izradio je rezbarije za nekadašnju džamiju na Trgu hrvatskih velikana u Zagrebu.

DERWANT, Toma, slikar i drvorezbar (Varaždin, druga pol. XVII. st.). God. 1675—80. radi u crkvi Sv. Katarine u Zagrebu. Rezbari drvene pozlaćene oltare na koje njegov suradnik I. J. Altenbach iz Varaždina postavlja svoje kipove. Derwantova arhit. koncepcija oltara zamišljena je u smirenim linijama kasne renesanse alpskih krajeva s marmoriranim ili vijugavo užlijebljenim stupovima. Njihovi klasicistički kapiteli nose slomljeni luk atike, uokviren motivom isprepletenih alga (oltar Sv. Apolonije, 1675; oltar Sv. Apostola i Sv. Dionizija, 1677; propovjedao-nica, 1680).

LIT.: A. Schneider, Popisivanje 1938, 50, str. 150. — D. Baričević, Varaždinski kipar Ivan Jakob Altenbach, Peristil, 1982, 25, str. 110.

R.

DESEPI, Anton, arhitekt (Rijeka, 31. V. 1811 — Rijeka, 1874). Od 1863. na dužnosti gradskoga edila u Rijeci. Među njegovim djelima ističe se zgrada sadašnje radio-stanice na Korzu, klasicistička građevina s dva pročelja i prolazom (1845). U kompleksu bolnice Sv. Duha sagradio zgradu kirurgije (1856). Pripisuje mu se projekt kapele Sv. Mihovila na pravoslavno-židovskom groblju u Starom gradu (1836), gradio je također staru ribarnicu (1865) i stambene zgrade (kuća Barić-Bonetic, 1859. i obiteljska kuća na Zenikoviću, 1870). Izveo je popravke i pregradnje na kući Garofolo (1861). Uz I. Rossija najplodniji riječki arhitekt svoga doba. Građevine mu se odlikuju čistim oblicima i skladnim proporcijama. Veže se uz srednjoeuropski način gradnje, ali koristi i elemente tradicionalne arhitekture Hrvatskog primorja.

LIT.: R. Matejčić, Povijest gradnje pokrivenih tržnica u Rijeci, u knjizi: Gradska tržnica Rijeka 1881—1981, Rijeka 1981. — Ista, Kako čitati grad, Rijeka 1988, str. 199—203.

Ra. Mat.

DESINA DE RISA, klesar i graditelj u Dubrovniku (XIII. st.). Sa sinom Blažem gradi 1281. crkvu s kupolama u Brodarevu, u župi Ljubovidi na Limu (današnja crkva manastira Davidovica). Po tlocrtu i načinu gradnje crkva se uklapa u rašku stilsku grupu srpske srednjovj. arhitekture. Sljedeće godine spominje se u Dubrovniku gdje posjeduje imanje.

LIT.: V. Đurić, Dubrovački graditelji u Srbiji srednjeg veka, Zbornik za likovne umjetnosti, (Novi Sad), 1967, str. 88—90. — J. Lučić, Obrti i usluge u starom Dubrovniku do početka XIV stoljeća, Zagreb 1979, str. 30.

N. B. B.

DESINIĆ, naselje u Hrvatskom zagorju, Z od Pregrade. U neogotičkoj župnoj crkvi Sv. Jurja, sagrađenoj 1901 (arh. J. Vancas) na staroj gotičkoj ploči nalazi se nadgrobna ploča Petra II. Ratkaya s likom pokojnika (umro 1586). Srebrna monstranca kasnogotičkoga tipa iz 1639. Na raskrižju je barokni pil Sv. Marije.

DESPIĆ-SIMONOVIĆ, Iva, kiparica (Zagreb, 18. IV. 1890 — 12. VII. 1961). Učila na Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu, a poslije izložbe u Salonu »Ulrich« (s Lj. Babićem) 1910, usavršavala se u Münchenu i Parizu. U plaketama i medaljama ugledala se na rane renesansne majstore, a u ljupkim portretima djece i figurinama primjenjivala je impresionistički postupak u modelaciji.

LIT.: V. Lunaček, Hrvatski proljetni salon, Obzor, 1916, 172. — B. Popović, Izložba Ive Despić, Srpski književni glasnik (Beograd), 1927, str. 547—548. — V. Pomorišac, Izložba Ive Despić, Književna kritika, 1927, 1. — S. Tihčić, In memoriam Iva Despić, prva žena skulptor, Oslobođenje (Sarajevo), 1961, br. 4758.

R.

DESPOT, Ante, kipar (Šibenik, 1. XII. 1919). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1946 (F. Kršinić); pohađao specijalku F. Kršinića i A. Augustinčića (1947—48). God. 1950—76. predavao kiparstvo na Školi primijenjene umjetnosti u Zagrebu. Radi realističke portrete (*Zorica*, 1956; *dr. Čečuk*, 1984), figure manjega formata s naglašenom lirskom notom (*Vlasta*, 1951; *Vodonoša*, 1962; *Čekanje na rivi*; 1991) i spomeničku plastiku (*Ribič*, 1956, Šibenik; *Ljubavnici*, 1958, Karlovac; *Spomen kosturnica*,